

2. Довбенко В.І. Чинники підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств / В.І. Довбенко // Зовнішня торгівля: право та економіка. – № 4. – 2007. – С. 15-21.

3. Мандич О.В. Ринкова позиція сільськогосподарських підприємств / О.В. Мандич // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – Випуск 162. – Х. : ХНТУСГ, 2015. – С. 229-234.

4. Мандич О.В. Компоненти розробки стратегій підвищення конкурентоспроможності підприємств / О.В. Мандич // Вісник Харківського національного аграрного університету. серія «Економічні науки». – Вип. 1. – Харків: ХНАУ. – 2016. – С. 130-135.

5. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): [навчальний посібник] / За ред. І.Ю. Сіваченка. – Київ : ЦНА, 2003. – 186 с.

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

***РИЖИКОВА Н.І., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Уперше на законотворчому рівні функціонування венчурних фондів було передбачено Законом України «Про інститути спільного інвестування» [1]. Проте в цьому законі йдеться лише про інвестиційні фонди, які проводять діяльність, пов'язану з об'єднанням (залученням) грошових коштів інвесторів із метою отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість, тобто інвестиції в уже існуючий бізнес, або нерухомість.

Питання венчурного фінансування також не вирішує і Закон України «Про інноваційну діяльність» [2]. Зокрема, передбачена лише процедура фінансової підтримки Державною інноваційною фінансово-кредитною установою інноваційних проектів шляхом надання кредитів чи передавання майна у лізинг, яка здійснюється за умови наявності гарантій повернення коштів у вигляді застави майна, договору страхування, банківської гарантії, договору поруки тощо.

Венчурний інвестиційний фонд працює наступним чином:

1. Інвестиційний фонд випускає власні цінні папери – акції або інвестиційні сертифікати.

2. Інвестори (юридичні особи) купують цінні папери фонду за гроші, що перераховують на банківський рахунок фонду. Інвестори стають власниками інвестиційного фонду.

3. Компанія з управління активами (КУА) інвестує гроші інвесторів, акумульовані на рахунку фонду, у різні види фінансових інструментів: акції українських компаній, облигації підприємств та держави, депозити та інше, тим самим формуючи інвестиційний портфель фонду.

Слід зазначити, що на сьогодні повністю запроваджена процедура ліцензування компаній з управління активами інститутів спільного інвестування (ІСІ). За даними Національної комісії регулювання ринку цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) на 01.02.2017 року в Єдиному державному реєстрі ІСІ зареєстровано 293 КУА, які управляють 1177 інститутами спільного інвестування, 65 недержавними пенсійними фондами та 7 страховими компаніями, з активами у 255869,0 млн. грн. [3].

Головними суб'єктами проведення державної політики у сфері венчурного капіталу повинні виступати Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг) разом з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). Значна увага та контроль має приділятися питанням патентування і гарантування прав інтелектуальної власності, яка в даних умовах стає рушієм і необхідним компонентом інвестиційної сфери.

Формування та забезпечення реалізації єдиної державної політики щодо захисту інвесторів, залучення інвестиційних капіталів і технологій (ноу-хау), розвиток та функціонування ринку цінних паперів та їх похідних, вільний обіг акцій на вторинному ринку цінних паперів, сприяння адаптації національного фондового ринку до міжнародних стандартів є тією рушійною силою, яка здатна оживити механізм реальної інвестиції.

Перспективним в даному напрямку досліджень є визначення державної політики щодо формування необхідних передумов для венчурного фінансування, зокрема в сфері податкової політики, митного законодавства.

Враховуючи те, що Україна переходить на інвестиційну модель розвитку, сьогодні набирає особливого значення державне регулювання інвестиційного процесу в Україні, яке виражається в створенні певних передумов:

– введення відповідної законодавчої бази, контролю за дотриманням законодавства;

- стимулювання розвитку венчурного бізнесу та ІСІ;
- забезпечення прозорості, чесної конкуренції на виробництві, у сфері послуг і банківському секторі, що унеможливить отримання надприбутків, використовуючи екстенсивні чинники ведення бізнесу;
- ведення єдиної бухгалтерської звітності замість двох чи трьох: для податкової, акціонерів і для себе;
- підготовка спеціалістів – професіоналів, які зможуть іти на виправданій ризик;
- проведення пенсійної реформи.

Отже, слабка законодавча база, правова незахищеність позицій інвестора в Україні, відсутність дієздатного фондового ринку, непрозорість фінансової діяльності компаній є основними причинами гальмування розвитку венчурного бізнесу у нашій державі.

Ситуація на внутрішньому ринку венчурного інвестування України зміниться на краще за умови, наприклад, доступності ресурсів недержавних пенсійних фондів, страхових компаній. Крім того, щоб венчурний капітал став реальним інвестиційним інструментом, необхідно збільшити прозорість і дієвість законодавчих і податкових важелів у сфері інвестування.

Література.

1. Про інститути спільного інвестування: Закон України № 5080-VI від 05.07.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>

2. Про інноваційну діяльність: Закон України № 40-IV від 04.07.2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

3. Річна звітність ДКЦПФР. Стан ринку спільного інвестування // Аналітичний огляд станом на 01.02.17 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua/fund/registers/kua>

4. Денисенко М.П. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: [Монографія] / М.П. Денисенко, Л.І. Михайлова, І.М. Грищенко та ін. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 1050 с.

5. Беруга Л. Реалізація стратегії інноваційного розвитку економіки України в системі венчурного фінансування / Л. Беруга // Актуальні проблеми економіки. – 2002. – № 12. – С. 75-79.